

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

III. An Christum Descendiße ad inferos, sit gehennam pertuliße; sicque
nos redemiße?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

terire, vel extingui post solutionē à corporibus: Verum tunc *Aut* non efficaciter conuincit Anabaptistas, dicens, Animam Christi ex eo immortale fuisse, quod coniuncta Deo non sit permittenda in infernum: *Aut* certe sequitur; Animas impiorum extingui, &, quod ruant in infernum.

2. Deinde, Quia dicit Animā Christi non interisse, quia diuina virtute suffulta fuit: Ergo sensit CALVINUS, quod ex Seipsa fuerit extinguiibilis; sed extinguiibilis ob Dei virtutem. Cum autem Dei virtus ea, seu gratia, procul absit ab impiis animabus; necesse fuerit eas extingui, juxta Caluinum.

3. Istud declarant producti ab eo typi. 1. Præbet argumentum immortalitatis animæ suæ, cum Ionam triduo immersum in ventre ceti, mortis suæ typum constituit. Venter ille mors est. Animam igitur saluam in morte habuit: modo scilicet quo Ionas, virtute diuina suffultam: Sine hac Ionas perisset, perisset & anima Christi. 2. Item ibidem: Quid est quod Isaac non moritur; nisi quia, quod proprium est homini, immortale Christus præstitit, hoc est, Animam? Aries verò, animal irrationale, qui in eius locum ad mortem substituitur, corpus est. Sicut igitur Isaac erat ex natura morte delectibilis, ita Christi anima ex Se, (iuxta Caluinum) dici videtur extinguiibilis, nisi diuina virtute suffulta perdurasset.

4. Non absorberi Animam ab inferno, sed suffulciri à Deo, est Caluino, Non extingui eandem: Ergo Absorberi eam, esse debet illi, extingui: Nec enim datur medium. Atqui supra ex ipso læpius accepimus, Animam Christi absorptam

fuisse: Ergo & extinctam fateri cogitur: quantumcunque id contra Anabaptistas negat. Quare istud? Descendit ad inferos, erit Caluino idem quod, extinctus interijt.

QVÆSTIO LII.

An Christi Descendisse ad inferos, sit gehennam pertulisse; Sicque nos Redemisse?

LUTHERANI, ex Luthero in Psal. 16, Schmidelino, Apino, vbi supra &c. affirmant talia: Christus verò ad infernum damnatorum secundum TOTAM PERSONAM, post crucis mortem descendit; & ibi peccatorum nostrorum, in anima & corpore, pœnas luit: ignē infernalem experiri est, & gehennam flammam degustauit. MELANCHTHON in Locis Communis cap. de Filio, bis dicit, Christum luctatum grauissimè cum tentatione de Abiectione sui. BRENTIUS in AG. 2. Christus inferni peritissimum esse dolores ait. &c.

CALVINISTÆ nominatim CALVINUS Instit. l. 2. c. 16. §. 8. 9. 10. 11. 12. Et in Catechismo patuo: In Pŷchopanny. Et in Matth. c. 27. docet, dici Christum ad inferos descendisse: quia passus est dolores animarum damnatarum. 2. Hoc se nolle, nisi anxietatem conscientia eo itantē irarum sibi Deum. 3. Christum sibi Deum insensum apprehendisse, tum propter nos, tum ob metum propria salutis amittende: indeque ineffabilem animi anxietatem perpeſsum, qualem, qui scit, & aeternum sese periturum. 4. Sic in orco versari coepisse Christum in horto. In cruce clamantem abisse profundius: In morte profundissimè absorptum æternæ mortis reum irato Deo. 5. Huic tali ad inferos Christi descensui totam nostram tribui Redemptionem: ut sine qua Christi mors in cruce nullius pretij extitisset. Instit. l. 2. c. 16. §. 10. Nihil ætū erat, si corporea tantum morte defunctus fuisset Christus: Sed operæ simul pretium erat, ut diuina ultionis severitatem sentiret. Et infra: Unde etiam eum oportuit cum inferorum copiis quasi consertis manibus luctari. Similia fusi in Matth. 27. Præmissa carptim ex illo perstrinxi: Verbotim liquent supra. L 2 Sum.

Summatim ergo, Christum ad inferos descendisse nihil aliud est, quam, 1. Divina ultionis sensisse severitatem: 2. In locum sceleratorum submissum fuisse instar rei: 3. Mortem pertulisse, quæ sceleratis ab irato Deo infligitur: 4. Pertulisse in anima cruciatus hominis damnati. 5. Implicitum fuisse doloribus, quos parit maledictio & ira Dei. 6. Cum inferorum copiis fuisse luctatum. 7. Hæc expositio non sancta modo est & pia, Caluino; sed plenam etiam eximia consolationis, sic, ut in qua ponat omnem vim redemptionis. Vide infra questio. 63.

SVADENT istis, 1. Ilā. 53. Vidimus eum percussum à Deo: ergo irato. 2. Ilā. 53. Correctio pacis nostra super eum: Ergo luere debuit pœnas damnatorum nobis debitas. 3. Matth. 26. Mœror, merus, & agonia Christi insolita insolitæ pœnæ sunt iudicia; aut Christus martyribus, maleficisq; fuisset infirmior. 4. Matth. 27. Deus meus. &c. In hæc erupit, quia Deum irarum apprehendit. 5. Act. 2. Quem Deus suscitavit SOLVITIS Doloribus inferni: iuxta quod impossibile erat tenere illum ab eis. 6. Heb. 5. Preces ad eum, qui possit eum saluum facere à morte, &c. offerens, exauditus est. 7. Sic Hilarius lib. 2. de Trinitate docet.

AUTOR. Duo hîc: Respondebo: & Refutabo.

I. DICO AD I. Percussit eum Pater, id est, occidi permisit non ex ira, sed gratia sui, Christi, nostri. Vt Abraham occisurus filium charissimum. Dein, ait Hieron. temporali morte, non gehennali percussus est.

AD II. Ergo æternum pati debuisset, ut damnati. At patientis Christi Dignitas & Charitas dant pretium passioni.

AD III. Nullus Patrum dicit eam tristitiam fuisse de suæ animæ salute. 2. Tristis timuit, quia sic voluit; non coa-

ctus; ideo fortior erat cunctis. Hinc copiosa est redemptio.

AD IV. Clamore hoc id indicavit, Deitatem Potuisse fragilem suam Humanitatem eripuisse; sed Noluisse, ex gratiâ.

AD V. Solutis doloribus Mortis leguntur græci Patres: nam Christus vicit mortem, eiusque dolores: quin & mors morti fuit, & infernum confregit, iam gloriosus, non pœnolus amplius: nam mortuus est semel corporaliter: mors infernalis non illi dominabitur. 2. Latini legunt inferni vel inferorum. q. d. soluit dolores, ne porro detineretur in eis. Sic Iren. Aug. &c. 3. Item, soluit eos, quod ipse teneri nequisset ab eis. Aug. epist. 99.

AD VI. Exauditus est ἀπὸ τῆς εὐλαβίας, id est, ait Calvinus, à metu suo. at Beza contra eum docet εὐλαβίας significare pietatem, reuerentialem timorem: urget igitur vocem ἀπὸ, id est, ex, non propter: q. d. ex reuerentia Dei in Christum liberatus est à metu damnationis perennaturæ. At Chrys. Oecum. Theophy. aiunt, Exauditus est, quia ΜΕΡΕΒΑΤΥΡ exaudiri. Sic & Erasmus ibid.

AD VII. At laboramus in defensione S. Hilarij, quod non omnino negarit dolores Christi: & inferni dolores tribuisset Christo?

II. REFUTATIO inaudita impietatis Calumnianæ jam facta est.

I. Ab Calvinistarum ipsorummet Dissensione apud Perkinsum in explic. Symboli: & apud Schlüsselb. Partim ab Lutheranis. Quin ipsa illa sententia Caluini in ortu suo visa est Bullingero, dictaque Indignissima blasphemiam: Bellarmino & Orthodoxis, Nova & inaudita impietas.

2. Scri-

2. Scripturæ, omnia, quæ pertulit Christus, singulatim referunt sparsim; de inferno perpeſſo ſilent: Eadem totam redemptionem noſtram tribuunt obedientiæ, charitati, ſanguini & morti Dominicæ: inferni pœnis nihil. Vide in meo *Antichriſto* q. 12.

3. Si inde ab agonia hortenſi cœpit in orco verſari Ieſvs; ecquî ſalutis ſecurus ait Caiphæ: *modo videbitis Filiû hominis venientem in nubibus cœli?* Pilato; *Regnum meum non eſt de hoc mundo?* Latroni: *Hodie mecum eris in.* &c. Ecquî orat pro crucifixoribus: Animam Patri commendat? Hæc non ſunt deſperantis; ſibi metuentis, aut ſaluti diffidentis ſuæ.

4. Quomodo Eccleſia, celebrans memoriam Paſſionis in cruce, non celebraret vnquam memoriam paſſionis infernalis?

5. SS. Patres deſcenſum Chriſti deſcribunt, non vt damnati, ſed vt Viſtoris glorioſum.

6. Si Chriſtus deſperaret; grauiffimè peccaſſet: Ecquî peccato nos à peccatis redemiſſet?

7. Falfum eſt Caluini fundamentû: ſcilicet. *Eſſe in inferno, aliud non eſſe, quam iratum timere Deum.* Nam hæreſis ea eſt in Origine damnata; teſte, S. Hier. *epiſt. ad Autum.* Dein ſequeretur, Multos in viuïs, eſſe ſimul in orco damnatos; id quod ſtatui vitæ huius repugnat.

QVÆSTIO LIIF.

An Chriſti deſcenſus Aëri ſit autrum ſepulcri?

LUTHERANIS Vbiquitariis eſſe infernus vbique debet, Aut nuſquam,

Aut in eum non deſcendiſſe Chriſtum.

1. Vbique, Quia vbi deſcendens erat Chriſtus, ibi erat & infernus; quippe *deſcendit ad inferos.* Sed Chriſtus erat vbi quiviſtis vbique: ergo & infernus pariter: &c. *Item;* Simul Chriſtus erat in cœlo; ergo cœlum infernus erat: erat & in vêtre cæti, ac matris, iuxta eoſdē: &c. Quare qui erat vbique in locis, loca eadem quoq; cum ipſo, & omnino in omnibus fuiſſe videri poſſunt.

2. Quod ſi deſcendit ad inferos; certè prius apud eos non fuiſſe neceſſe eſt; aut infernum non extitiſſe vſquam; vt in quo non apparere, exiſtens, vbique Chriſtus potuerit.

3. Denique exiſtenti Vbique, nihil eſt ſuſum, deorſum; rurſum, prorſum; horſum aut illorſum nihil; ſed vnus omnia locus: non igitur eidem eſſe motus vllus vſquam poteſt. Et tamen *deſcendit ad inferos* Lutheraniſ Chriſtus. Quo pro deſcenſu nobiſcum eatenus ſentiunt contra Caluiniſtas. Niſi quod Brentius dicat in Catecheſi ſua anni 1551. & 1552. *Deſcendiſſe Chriſtum ad inferos, tantologia eſt; & idem ſignificat, quod, Sepultum eſſe Chriſtum.* Vide ſuprà quæſt. 51. Brentiû accerrimè impugnat Beza: vt ſubiecta docent.

CALVINISTÆ, vt BEZA in Act. c. 2. Bucerus in Matth. c. 27. *Deſcendit ad inferos,* id eſt, aiunt, *ad ſepulcrum:* eò, quod *Infernus* iſ in Scripturis ſignificet *Sepulcrum:* Volûtq; iſtud, *Sepultus eſt,* id eſt, *Deſcendit ad inferos,* explicari. 2. CALVINVS, in *Pſal. 15. & Inſtit. lib. 2. c. 16. §. 9.* iſtis pleraque aſſentitur loca Scripturæ ita interpretari polle.

2. At diffitetur in Symbolo iſtud, *Deſcendit ad inferos,* ſepulcrum notare; ſed tartarû, eoque caput diſſentit ab iſtis, licet dextra ſiniſtraque manibus ſuis.

3. Inquit ibid. L. 3. cum